

Брюксел, 21.10.2013
COM(2013) 716 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ**

**Огнестрелните оръжия и вътрешната сигурност на ЕС: защита на гражданите и
спиране на незаконния трафик**

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ Огнестрелните оръжия и вътрешната сигурност на ЕС: защита на гражданите и спиране на незаконния трафик

1.	Въведение	4
2.	Необходимост от действия на равнище ЕС	8
3.	Приоритет 1: Защита на легалния пазар на огнестрелни оръжия за граждански цели.....	12
3.1.	Задача 1: Изясняване на въпроса кои огнестрелни оръжия са забранени и за кои се изисква разрешение	12
3.2.	Задача 2: Определяне на стандарт на ЕС относно маркировката.....	14
3.3.	Задача 3: Опростяване на правилата за издаване на разрешения за огнестрелни оръжия.....	15
4.	Приоритет 2: От законни към незаконни оръжия — ограничаване на отклоняването на огнестрелни оръжия към престъпните среди	16
4.1.	Задача 1: Актуализиране на контрола върху продажбите и незаконното производство на огнестрелни оръжия.....	16
4.2.	Задача 2: Предотвратяване на кражби и загуби	17
4.3.	Задача 3: Използване в максимална степен на потенциала на външната дейност и процеса на разширяване с цел намаляване на заплахата от отклоняване на оръжия, идващи от трети държави	17
4.4.	Задача 4: Насърчаване на унищожаването като предпочитано средство за премахване на излишните запаси от огнестрелни оръжия	18
5.	Приоритет 3: Засилване на натиска върху пазарите на черно	19
5.1.	Задача 1: Насоки за служителите на правоприлагащите органи.....	19
5.2.	Задача 2: Трансгранично сътрудничество за спиране на незаконното притежание и разпространение на огнестрелни оръжия.....	19
5.3.	Задача 3: Установяване на сътрудничество за проследяване на огнестрелните оръжия, използвани от престъпниците	20
5.4.	Задача 4: Засилване на мерките, възпиращи злоупотребата с огнестрелни оръжия.....	21
6.	Приоритет 4: Развиване и подобряване на разузнавателната дейност	21
6.1.	Задача 1: Събиране на по-точни и пълни данни за свързаните с огнестрелни оръжия престъпления в ЕС и в световен мащаб	22
6.2.	Задача 2: Насочване на обучението за служителите на правоприлагащите органи към областите, в които е най-необходимо	23
7.	Заклучение	23
	ПРИЛОЖЕНИЕ 1: Приоритети и задачи.....	25

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Огнестрелните оръжия и вътрешната сигурност на ЕС: защита на гражданите и спиране на незаконния трафик

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В цивилния живот огнестрелните оръжия могат да се използват законно и отговорно, а тяхното производство и покупко-продажби са част от вътрешния пазар на ЕС¹. Ако попаднат в неподходящи ръце обаче, те могат да доведат до унищожителни последици за гражданите и общностите. В ЕС все още има твърде много жертви на насилие, породено от използването на огнестрелни оръжия². През първото десетилетие на 21-ви век в 28-те държави — членки на ЕС, е имало над 10 000 жертви на предумишлено или непредумишлено убийство, извършено с огнестрелни оръжия³, а всяка година се извършват над 4 000 самоубийства с огнестрелно оръжие⁴. В ЕС с огнестрелни оръжия се извършват средно 0,24 убийства и 0,9 самоубийства на 100 000 души население на година⁵. Наличието на мощни и често незаконно притежавани огнестрелни оръжия, особено в бедните градски квартали, може да породи чувство на несигурност сред жителите.

Въоръжените лица, отговорни за ужасяващите стрелби през последните години в училища във финландските градове Туусула (2007 г.) и Каухайоки (2008 г.), в английското графство Къмбрия (2010 г.) и в нидерландския град Алфен ан ден Рейн (2011 г.), бяха психически нестабилни, но въпреки това разполагаха с разрешения за притежаване на огнестрелно оръжие. През 2009 г. в германския град Виненден младеж използва пистолет, съхраняван в спалнята на неговите родители без необходимите мерки за сигурност. По време на стрелбата в белгийския град Лиеж през 2011 г. нападателят използва оръжия от огромния си личен арсенал, включващ закупени от

¹ През 2011 г. в ЕС са били произведени близо 2 млн. огнестрелни оръжия за граждански цели, което по прогнозни изчисления се равнява на 20 % от производството в световен мащаб — вж. „The Global Regime for Transnational Crime“ („Глобалният режим за трансграничната престъпност“), Council of Foreign Relations (Съвет по външни отношения), Issue Brief, 2 юли 2012 г., и допълнителните данни в приложение 2.

² Евростат, „Trends in crime and criminal justice“ („Тенденции, свързани с престъпността и наказателното правосъдие“), 18/2013.

³ За периода 2000—2009 г. Източник: „UNODC Global Study on Homicide 2011“ („Световно изследване от 2011 г. на Службата на ООН по наркотиците и престъпността относно убийствата“). Тези данни са непълни, тъй като за повечето държави членки няма статистически данни за целия период.

⁴ GunPolicy.org

⁵ Вж. приложение 2. Между отделните държави членки съществуват големи различия, които варират от нула убийства с огнестрелни оръжия в Малта до 0,71 на 100 000 души население в Италия и от 0,7 огнестрелни оръжия на 100 души население в Литва и Румъния до 45 огнестрелни оръжия във Финландия. Източници: Служба на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН), проект „Small Arms Survey“ („Преглед на малокалибрени оръжия“), GunPolicy.org. <http://www.gunpolicy.org/>

него и видоизменени бойни оръжия и оръжия с колекционерска стойност. Само при тези случаи бе отнет животът на 61 души, сред които 19 деца⁶.

В същото време незаконно притежавани огнестрелни оръжия често се използват за принуждаване и сплашване на жертвите на организираната престъпност. Незаконният внос и продажба на такива оръжия, както и производството им, представляват доходоносен бизнес за групите на организираната престъпност в ЕС, за които се смята, че наброяват 3 600⁷. Терористите и екстремистите използват огнестрелни оръжия, за да всяват страх и да убиват: по време на нападенията във френските градове Тулуз и Монтобан през 2012 г. загинаха седмина, а при инцидента на франкфуртското летище през 2011 г. — двама⁸.

Според оценките в ЕС има около 80 милиона огнестрелни оръжия за граждански цели, които са притежавани законно. Въпреки липсата на точна статистика може да се каже, че много от огнестрелните оръжия, които се разпространяват незаконно, често са придобити чрез кражба или отклоняване от законосъобразното им предназначение, чрез нелегален внос от трети държави и чрез видоизменяне на други предмети в огнестрелни оръжия. Според Шенгенската информационна система⁹ близо половин милион изгубени или откраднати огнестрелни оръжия в ЕС, преобладаващата част от които са за граждански цели, все още не са намерени. Властите в една държава членка — Франция — отчетоха, че случаите на изземване на откраднати оръжия за граждански и военни цели са се увеличили с 40 % между 2010 и 2011 г.¹⁰. От средата на 90-те години на миналия век в ЕС навлизат големи количества мощни оръжия от боен клас от страните на Западните Балкани и от бившия социалистически блок¹¹, и за да не могат да бъдат открити, те често са пренасяни в малки количества, скрити в превозни

⁶ В този брой са включени и шестимата стрелци, които се самоубиха след извършването на нападенията.

⁷ Европол, „Serious and Organised Crime Threat Assessment 2013“ („Оценка на заплахите от тежката и организираната престъпност за 2013 г.“). „Огнестрелните оръжия често са обект на трафик от страна на добре структурирани, организирани престъпни групи, ... които обикновено се занимават с трафик на наркотици или други доходоносни незаконни стоки“; Служба на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН), „Digest of Organized Crime Cases“ („Сборник със случаи, свързани с организираната престъпност“), 2012 г., стр. 101.

⁸ Доклад на Европол за обстановката и тенденциите в ЕС, свързани с тероризма за 2013 г. (TE-SAT 2013 — EU Terrorism Situation and Trend Report). Използваните оръжия са били пистолет Colt 45 и картечен пистолет Uzi (при нападението в Тулуз/ Монтобан) и 9 mm пистолет FN P35 (при нападението във Франкфурт).

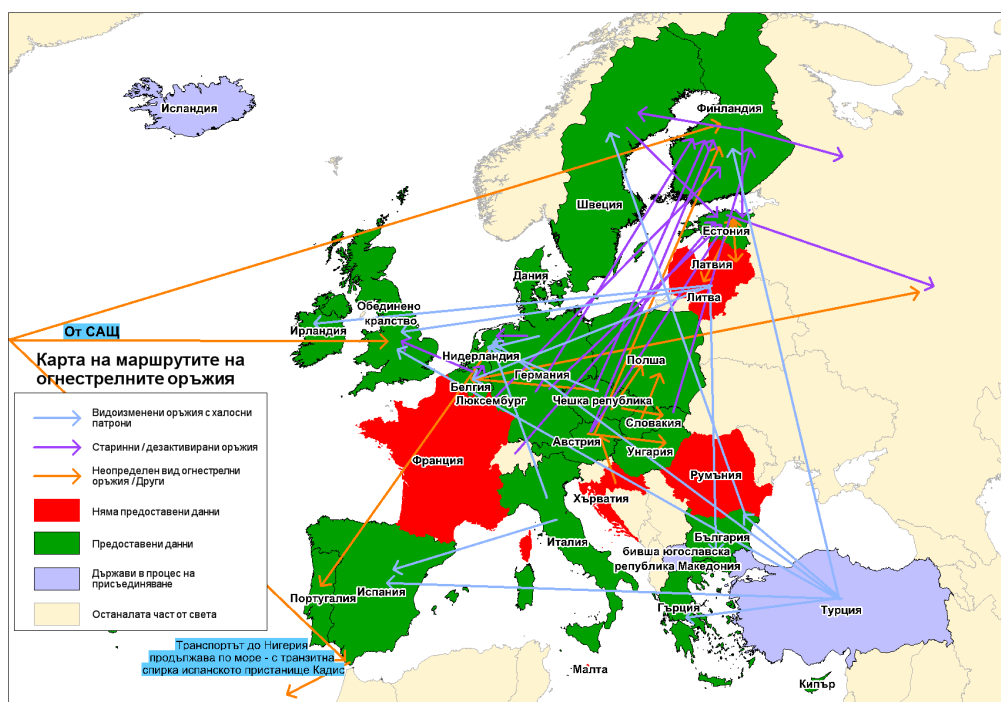
⁹ Шенгенската информационна система от второ поколение е компютърна система на ЕС, благодарение на която органите в държавите членки могат да обменят данни (напр. вид и сериен номер) за огнестрелните оръжия, които се водят за изгубени, откраднати или незаконно присвоени.

¹⁰ Източник: френската полиция.

¹¹ Не е възможно да се направи точна оценка на количеството на тези запаси, а оценките, които са налице, се различават помежду си в голяма степен, отчасти поради динамично променящите се количества. В едно по-ново изследване бе изчислено, че оръжейните запаси за отбрана в Босна и Херцеговина през 2011 г. са съдържали 76 000 броя малки оръжия и леко въоръжение и 100 000 тона боеприпаси, а в Черна гора през същата година — 28 000 оръжия и 7 000 тона боеприпаси; Pierre Gobinet, „Significant Surpluses: Weapons and Ammunition Stockpiles in South-east Europe“ („Значителни количества излишъци: запасите от оръжия и боеприпаси в Югоизточна Европа“), проект „Small Arms Survey“, инициатива „Регионален подход към намаляване на запасите“ и Служба за премахване на оръжията и намаляване на емисиите към Държавния департамент на САЩ, декември 2011 г.

средства, като например автобуси за международни превози¹². Вследствие на неотдавнашните бурни събития в Северна Африка и Близкия изток има опасност останалите в излишък или откраднати бойни оръжия да достигнат европейските пазари на черно по аналогични пътища. Също така огнестрелните оръжия и резервните части и компоненти за тях се купуват все по-често онлайн и се доставят чрез каталози за поръчки по пощата, пощенски пратки или експресни куриерски услуги. Правоприлагащите органи в ЕС са обезпокоени от това, че дезактивирани огнестрелни оръжия незаконно се въвеждат отново в употреба и се продават с престъпна цел, че изделия като сигнални пистолети, въздушни пушки и оръжия с халосни патрони се видоизменят в незаконни смъртоносни огнестрелни оръжия и че престъпниците могат много скоро да се възползват от технологиите за триизмерно печатане, за да сглобяват направени в домашни условия оръжия или да изработват компоненти, които се използват за повторното въвеждане в употреба на огнестрелните оръжия. По-долу е направен общ преглед на някои от маршрутите на трафика, за които съобщават специалистите по огнестрелни оръжия в държавите членки.

Маршрути на трафика, съобщени на Европейската група на експертите по огнестрелни оръжия¹³

¹² Източник: Европейска група на експертите по огнестрелни оръжия; „Convertible Weapons in the Western Balkans“ („Оръжия на Западните Балкани, които могат да бъдат видоизменени“), Координационен център за контрол на малките оръжия и лекото въоръжение в Югоизточна и Източна Европа (SEESAC), 2009 г. В Обединеното кралство през периода 2010—2011 г. 63 % от откраднатите общо 2 534 огнестрелни оръжия са били откраднати от жилища; „Homicides, Firearms Offences and Intimate Violence 2010/11: Supplementary Volume 2 to Crime in England and Wales 2010/11“ („Убийства, престъпления с огнестрелни оръжия и домашно насилие през периода 2010—2011 г.: притурка том 2 към „Престъпленията в Англия и Уелс през периода 2010—2011 г.“), Kevin Smith и др., Статистически бюлетин, Министерство на вътрешните работи, 2012 г.

¹³ Въз основа на данни, предоставени от Австрия, Белгия, България, Кипър, Чешката република, Дания, Ирландия, Естония, Германия, Гърция, Унгария, Нидерландия, Полша, Португалия, Словакия, Словения, Испания, Швеция, Обединеното кралство.

Злоупотребата с огнестрелни оръжия¹⁴, независимо дали става въпрос за законно притежавани оръжия за граждански цели или за оръжия за граждански или военни цели, които са произведени или придобити по незаконен начин, представлява сериозна заплаха както за вътрешната, така и за външната сигурност на ЕС¹⁵. С настоящото съобщение се предлага интегрирана политика за преодоляване на тази заплаха посредством законодателство, оперативни действия, обучение и финансиране от ЕС. Доразвивайки мерките, които вече са предприети на международно, съюзно и национално равнище, съобщението се съсредоточава върху четири приоритета (вж. приложение 1, в което са изброени всички предложени действия).

- (1) *Защита на легалния пазар на огнестрелни оръжия за граждански цели* посредством нови стандарти на ЕС, отнасящи се до това кои огнестрелни оръжия могат да бъдат продавани за граждански цели, каква маркировка следва да бъде нанасяна на огнестрелните оръжия и какви разрешения следва да се издават на лицата, желаещи да притежават и използват огнестрелни оръжия.
- (2) *Ограничаване на отклоняването на огнестрелни оръжия към престъпните среди* посредством изработването на ефективни стандарти относно безопасното съхранение на огнестрелни оръжия за граждански цели и относно начина на дезактивиране на огнестрелни оръжия за граждански и военни цели, както и чрез по-големи усилия за намаляване на незаконния трафик на огнестрелни оръжия (както за граждански, така и за военни цели), внасяни от страни извън ЕС.
- (3) *Засилване на натиска върху пазарите на черно* чрез подобряване на трансграничното сътрудничество между полицията, митниците и граничната охрана и чрез оценяване на необходимостта от общи правила на ЕС, отнасящи се до това кои свързани с огнестрелните оръжия деяния

¹⁴ На равнище ЕС има две сходни, но отделни определения за оръжия. (1) „Огнестрелно оръжие“ според определението в политиката на ЕС за вътрешния пазар и в общата търговска политика е „... всяко преносимо оръжие, което произвежда, проектирано е да произведе или може да бъде видоизменено, така че да произведе изстрел с куршум или снаряд чрез действието на взривно вещество ...“ (Директива 2008/51/ЕО, цитирана по-горе, и Регламент (ЕС) № 258/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за изпълнение на член 10 от Протокола на Организацията на обединените нации срещу незаконното производство и трафика с огнестрелни оръжия, техните части и компоненти и боеприпаси, допълващ Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност („Протокол за огнестрелните оръжия“), и за установяване на разрешения за износа и мерки за вноса и транзита на огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси, ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 1). Огнестрелните оръжия, предназначени за военна употреба, не влизат в приложното поле на законодателството, към което спада това определение. (2) Понятието „малки оръжия и леко въоръжение“ по принцип се използва на форумите на Организацията на обединените нации и в областта на общата външна политика и политиката на сигурност на ЕС. Въпреки че на международно равнище не е договорено определение за това понятие, ЕС счита, че то обхваща автоматичните и полуавтоматичните картечници и пушки, които са предназначени специално за военна употреба (Съвместно действие на Съвета от 12 юли 2002 г. относно приноса на Европейския съюз в борбата срещу дестабилизиращото натрупване и разпространение на леко стрелково и малокалибрено оръжие и за отмяна на Съвместно действие 1999/34/ОВППС). В настоящото съобщение се разглеждат рисковете за сигурността, свързани с всички видове оръжия, независимо дали се имат предвид „огнестрелни оръжия“ или „малки оръжия“, оръжия за граждански или за военни цели.

¹⁵ Доклад на Съвета относно изпълнението на Европейската стратегия за сигурност — Гарантиране на сигурността в променящия се свят; „Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие: пет стъпки към една по-сигурна Европа“ (COM (2010) 673).

следва да бъдат квалифицирани като престъпления и какъв размер на наказателноправните санкции следва да налагат държавите членки.

- (4) *Развиване и подобряване на разузнавателната дейност* чрез събиране и обмен на повече сведения за свързаните с огнестрелни оръжия престъпления и чрез целенасочено обучение на служителите на правоприлагащите органи.

Тези приоритети са определени въз основа на дискусиите с правоприлагащите органи и гледните точки на жертви на насилие, причинено с огнестрелни оръжия, на НПО и на производители, търговци на дребно и потребители, на които е издадено съответното разрешение, както и въз основа на отговорите от обществената консултация, проведена от Комисията през периода май—юни 2013 г.¹⁶.

Настоящото съобщение е в отговор на призива на Европейския парламент за повече действия за установяване на слабите звена в кръговрата на огнестрелните оръжия и за търсене на възможности за преодоляването им, за защита на законното производство, продажба и притежаване на огнестрелни оръжия, за разбиване на веригите за доставки на черно и за ограничаване на незаконната употреба¹⁷. То допълва действията на ЕС в други ключови области на сигурността, включително в борбата с организираната престъпност и тероризма, както и стратегията на ЕС от 2005 г. за борба с незаконното натрупване и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях¹⁸.

Комисията ще извърши допълнителен, задълбочен анализ, за да получи по-добра представа за проблемите, изложени в настоящото съобщение, и за техните причини. Тя ще проведе консултации със заинтересованите страни, сред които Европейския парламент, държавите членки, производителите, разполагащи със законни разрешения, и асоциациите на потребители на огнестрелни оръжия за граждански цели, като целта ѝ е да внесе нови пропорционални, и при необходимост — законодателни предложения през 2015 г. въз основа на оценка на въздействието¹⁹.

2. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ДЕЙСТВИЯ НА РАВНИЩЕ ЕС

През изминалото десетилетие ЕС предприе редица стъпки, насочени към преодоляване на заплахата за вътрешната сигурност на ЕС, която създават огнестрелните оръжия.

Тази година ЕС се присъедини (доколкото разполага с правомощия) към Протокола на ООН за огнестрелните оръжия²⁰, който ще затегне контрола върху трансфера на ръчни оръжия, пистолети и други малки оръжия при влизане и излизане от ЕС и на неговата

¹⁶ Консултация относно общ подход към намаляване на вредата от използването на огнестрелни оръжия за престъпни цели в ЕС; http://ec.europa.eu/yourvoice/index_bg.htm

¹⁷ В междинния доклад относно организираната престъпност, изготвен от Специалната комисия по организираната престъпност, корупцията и изпирането на пари (CRIM) към Европейския парламент, се набляга по-специално на повече мерки във връзка с маркировката и с незаконния трафик.

¹⁸ Стратегия на ЕС за борба с незаконното натрупване и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях, документ на Съвета 5319/06.

¹⁹ Съгласно член 1, параграф 12 от Директива 2008/51/ЕО до 2015 г. Комисията трябва да представи оценка на положението, което произтича от прилагането на тази директива, придружена при необходимост от предложения.

²⁰ Протокол срещу незаконното производство и трафика с огнестрелни оръжия, техните части и компоненти и боеприпаси, допълващ Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност.

територия. В световен план надеждата е, че наскоро приетият Договор за търговията с оръжие²¹ ще доведе до нов етап в контрола на този вид търговия. Договорът задължава държавите, които са страни по него, да правят оценка на целия си износ с цел преустановяване на незаконната търговия с оръжия и така да допринасят за мира и сигурността и да предотвратяват сериозните нарушения на международното хуманитарно право и международното право в областта на правата на човека.

Тези международни договорености, макар и важни, представляват само първата стъпка към постигането на изцяло ефективен отговор. Ето защо ЕС търси балансиран подход към регулирането на законното разпространение на огнестрелните оръжия за граждански цели (т.е. за невоенни цели) на вътрешния пазар, към прекъсването на незаконното разпространение и употреба на огнестрелните оръжия за граждански цели и към стандартите относно трансфера и посредничеството при конвенционалните бойни оръжия.

Що се отнася до законодателството, с Директивата за огнестрелните оръжия (Директива 91/477/ЕИО на Съвета, изменена с Директива 2008/51/ЕО) бяха въведени правила за придобиването и притежаването на оръжия за невоенни цели и бе създаден „европейският паспорт за огнестрелно оръжие“, който позволява на притежаващите разрешение ловци, спортни стрелци, колекционери и оръжейници да пътуват на територията на ЕС. По силата на Регламент № 258/2012 („Регламентът за огнестрелните оръжия“) ЕС изисква разрешения за износ на огнестрелни оръжия за невоенни цели към държави извън ЕС в съответствие с Протокола на ООН за огнестрелните оръжия. От 1998 г. насам в рамките на общата външна политика и политиката на сигурност ЕС спазва Кодекса за поведение при износа на оръжие, заменен през 2008 г. от обща позиция, включително и общ списък на оръжията и минимални стандарти, от които се ръководят националните политики за издаване на лицензи²². Директива 2009/43/ЕО има за цел опростяване на процедурите за издаване на лицензи за трансфера на такива оръжия на територията на ЕС²³. В сила са също така минимални стандарти относно посредничеството между трети държави във връзка с конвенционални оръжия, когато това посредничество се извършва на територията на държава членка²⁴.

²¹ Договорът за търговията с оръжие бе приет от Общото събрание на ООН на 2 април 2013 г. В него са установени общите международни стандарти — включващи главно правото в областта на правата на човека и хуманитарното право, — с които се урежда международната търговия с основните категории оръжия, сред които са малките оръжия и лекото въоръжение. В обхвата му влизат всички конвенционални оръжия, включително огнестрелните оръжия, компонентите и боеприпасите за тях, независимо какво е крайното им предназначение. Държавите, които са страни по Договора, трябва да вземат под внимание тези общи стандарти, когато решават дали да дадат разрешение за трансфери на оръжие. Договорът ще влезе в сила, когато бъде ратифициран от 50 държави. През май 2013 г. Комисията представи предложение за Решение на Съвета за оправомощаване на държавите — членки на ЕС, да подпишат Договора.

²² Кодексът за поведение на ЕС при износа на оръжие бе приет от Съвета на 8 юни 1998 г.; Общият списък на оръжията на Европейския съюз, приет от Съвета на 13 юни 2000 г., се актуализира редовно; Кодексът за поведение бе заменен от Обща позиция 2008/944/ОВППС на Съвета от 8 декември 2008 г. определяща общи правила за режим на контрол върху износа на военни технологии и оборудване, ОВ L 335, 13.12.2008 г., стр. 99.

²³ Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за опростяване на реда и условията за трансфер на продукти, свързани с отбраната, вътре в Общността (ОВ L 146, 10.6.2009 г., стр. 1).

²⁴ Обща позиция 2003/468/ОВППС на Съвета от 23 юни 2003 г. относно контрола на посредничеството за разпространение на оръжие (ОВ L 156, 25.6.2003 г., стр. 79).

Тъй като ЕС е митнически съюз, през последните години той изработи обща рамка, съдържаща критерии за риск и ИТ системи за управление на рисковете, свързани с движението на стоки през външната граница на ЕС като част от веригата за търговски доставки. Неотдавна Комисията обърна внимание на предизвикателствата в управлението на риска, с които се сблъскват митническите органи в ЕС, и внесе няколко предложения за подобряване на капацитета на митниците, включително за по-добро използване на информацията, източниците на данни и другите инструменти и процедури за определяне на рисковете и анализ на движенията по веригата за търговски доставки²⁵.

В оперативен план ЕС създаде Европейската група на експертите по огнестрелни оръжия с цел насърчаване на обмена на информация и сътрудничеството²⁶, а през 2010 г. прие план за действие за улесняване на проследяването и осъществяване на сътрудничество в борбата с трафика на огнестрелни оръжия²⁷. Въз основа на „2013 EU Serious and Organised Crime Threat Assessment“ („Оценка на заплахите от тежката и организираната престъпност за 2013 г.“) на Европол държавите членки и Комисията определиха спирането на незаконното производство и трафик на огнестрелни оръжия за един от деветте приоритета на ЕС в областта на правоприлагането за периода 2014—2017 г.²⁸.

Що се отнася до външната дейност, през 2005 г. ЕС прие стратегия за борба с незаконното натрупване и трафика на малки оръжия и леко въоръжение (МОЛВ) и боеприпаси за тях. В стратегията са залегнали три принципа, които са основополагащи за действията на ЕС в областта на малките оръжия и лекото въоръжение — превенция, сътрудничество с партньорите и подкрепа на многостранния подход в международните отношения. Така тя допълва и спомага за изпълнението на програмата на ООН за действие по проблемите на незаконната търговия с малки оръжия и леко въоръжение и

²⁵ Съобщение на Комисията относно управлението на риска в областта на митниците и сигурността на веригата на доставки (COM(2012) 793).

²⁶ Европейската група на експертите по огнестрелни оръжия бе създадена през 2004 г. с цел улесняване на обмена на информация и насърчаване на сътрудничеството в борбата с търговията и притежанието на незаконни оръжия. Тя подпомага дейността на работната група „Правоприлагане“ в Съвета и се състои от експерти по огнестрелни оръжия от всяка държава — членка на ЕС, от Европол и от асоциираните членове Лихтенщайн, Норвегия, Швейцария и Турция.

²⁷ Препоръка на Съвета относно стандартна процедура в държавите членки за трансгранично събиране на сведения от страна на полицейските органи при разследването на канали за доставка на иззето или върнато огнестрелно оръжие, свързано с престъпления, 12—13 юни 2007 г.; Заключение на Съвета във връзка с Европейския план за действие за борба с незаконния трафик на т.нар. „тежки“ огнестрелни оръжия, които биха могли да се използват или се използват за престъпни дейности, декември 2010 г.

²⁸ През 2010 г. ЕС въведе многогодишен цикъл на политиката относно борбата с организираната и тежката международна престъпност, за да се осигури ефективно сътрудничество между правоприлагащите служби на държавите членки, институциите на ЕС, агенциите на ЕС и съответните трети страни и да се осъществят съгласувани и енергични оперативни действия, насочени към най-неотложните за решаване заплахи за ЕС, свързани с престъпността. Първият пълен цикъл на политиката е за периода 2014—2017 г. и следва оценката на заплахите от тежката и организираната престъпност за 2013 г. и определянето на многогодишен стратегически план (през юли 2013 г.) и на оперативен план за действие (октомври 2013 г.); Заключение на Съвета относно създаването и прилагането на цикъл на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност, 3043-то заседание на Съвета по правосъдие и вътрешни работи, Брюксел, 8 и 9 ноември 2010 г.

на международния инструмент за проследяване²⁹, като съчетава всички инструменти и политики, с които разполага ЕС, за да работи по всички аспекти на проблема с огнестрелните оръжия. През периода 2011—2013 г. бяха отпуснати общо около 21 млн. евро от различни бюджетни редове на ЕС в подкрепа на разоръжаването, демобилизацията и реинтеграцията и за борба с незаконния трафик на огнестрелни оръжия, малки оръжия и леко въоръжение по целия свят. Така например ЕС подпомага дейности, свързани с физическата сигурност и управлението на запасите в Либия и региона около нея³⁰, както и Координационния център за контрол на малки оръжия и леко въоръжение в Югоизточна и Източна Европа, регионалните центрове за контрол на огнестрелните оръжия в Централна Америка (CASAC) и Африка (RECSA), Секретариата на ОССЕ, Службата на ООН по въпросите на разоръжаването, няколко организации на гражданското общество³¹ и системата на Интерпол за проследяване на огнестрелни оръжия (вж. по-долу). Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) разработиха предложение³² относно Инструмента за стабилност за периода 2014—2020 г., съгласно което за страните партньорки може да се насочи допълнително финансиране за борба с трафика на огнестрелни оръжия и в допълнение на това правоприлагащите органи на държавите членки да предоставят съдействие. Същевременно страните — кандидатки за присъединяване към ЕС, трябва да приведат националното си законодателство в съответствие с действащите инструменти³³ относно износа, посредничеството, придобиването, притежанието и трафика на оръжия.

При все това обаче са необходими допълнителни действия, за което свидетелстват горепосочените примери и статистически данни. Според експертите по огнестрелни оръжия престъпниците се възползват от различията между отделните държави по отношение на законодателството за огнестрелните оръжия и така рискът от незаконно

²⁹ Програмата за действие на ООН от 2001 г. за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с малки оръжия и леко въоръжение във всичките ѝ аспекти представлява политически обвързващ документ, приет с консенсус от всички държави — членки на ООН, в който се предвижда ангажираността на всички държави към всестранен подход за насърчаване на местно, национално, подрегионално, регионално и глобално равнище на предотвратяването, намаляването и премахването на незаконната търговия с малки оръжия и леко въоръжение във всичките ѝ аспекти, и така да се допринесе за международния мир и сигурност. Тя обхваща широк кръг дейности, сред които управление и сигурност на запасите, контрол на трансфера, поддържане на регистри, унищожаване, механизми за обмен на информация и разоръжаване, демобилизация и реинтеграция. С нея не се цели контрол на трансферите, извършвани към недържавните участници, или на малките оръжия, притежавани от граждани. Преглед на изпълнението на програмата се прави по време на срещите между държавите, които се провеждат веднъж на две години, и по време на редовните конференции за преглед (последната такава се проведе в Ню Йорк през август—септември 2012 г.). Международният инструмент, позволяващ на държавите своевременно и надеждно да идентифицират и проследяват незаконното леко стрелково и малокалибрено оръжие, приет от Общото събрание на ООН на 8 декември 2005 г.

³⁰ Решение 2013/320/ОВППС на Съвета; това е част от всестрания подход на ЕС в подкрепа на процеса на преход към демокрация, траен мир и сигурност в Либия; мисия на ЕС за съдействие в областта на граничния контрол в Либия.

³¹ Такива организации, подпомагани от ЕС, например са Стокхолмският международен институт за изследване на проблемите на мира и Saferworld.

³² Планира се регламентът да бъде приет през есента на 2013 г.

³³ Директиви за огнестрелните оръжия (1991 г. и 2008 г.), Решение 2011/428/ОВППС на Съвета от 18 юли 2011 г. в подкрепа на дейностите на Службата на Организацията на обединените нации по въпросите на разоръжаването в изпълнение на Програмата за действие на Организацията на обединените нации за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с малки оръжия и леки въоръжения във всичките ѝ аспекти.

трансгранично движение на оръжията нараства³⁴. Поради това се налага сближаване на националното законодателство на отделните държави членки относно огнестрелните оръжия. Липсата на надеждни статистически и разузнавателни данни за целия ЕС възпрепятства предприемането на ефективни ответни действия на ниво политика и оперативни действия; вследствие на това на проблема с огнестрелните оръжия се отнежда по-нисък приоритет в сравнение с други тежки престъпления, макар че огнестрелните оръжия са признати за ключов фактор, способстващ за престъпления като трафика на наркотици. Последната съвместна митническа операция, посветена на огнестрелните оръжия, бе проведена през 2006 г.³⁵, но тя не доведе до изземването на оръжия, тъй като нямаше следи за разследване и не бяха известни точните маршрути за трафик на огнестрелни оръжия. Действията на ниво ЕС могат да допринесат за създаване на тази основополагаща съвкупност от разузнавателни и статистически данни, която може да запълни празнотите в познанията и да насити с информация диалога между държавите членки относно най-добрите практики.

Наред с това ЕС трябва да вземе мерки за прекъсване на незаконната търговия с огнестрелни оръжия по по-директен начин. Жизненият цикъл на оръжията започва с тяхното производство и приключва с тяхното унищожаване. На всеки от междинните етапи — продажба, притежание, търговия, съхранение и дезактивиране — оръжията могат да бъдат отклонени и да попаднат в ръцете на престъпниците. Чрез засилване на действията, насочени към най-уязвимите етапи от жизнения цикъл на оръжията между производството и унищожаването им, могат да се улеснят законната търговия на вътрешния пазар и сътрудничеството между правоприлагащите органи при идентифициране и разбиване на групи на организираната престъпност, което представлява приоритет за Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС и за „цикъла на политиката“ относно борбата с организираната и тежката престъпност³⁶.

3. ПРИОРИТЕТ 1: ЗАЩИТА НА ЛЕГАЛНИЯ ПАЗАР НА ОГНЕСТРЕЛНИ ОРЪЖИЯ ЗА ГРАЖДАНСКИ ЦЕЛИ

Последователният контрол на огнестрелните оръжия на територията на вътрешния пазар дава сигурност на законните производители и собственици на огнестрелни оръжия и улеснява трансграничното полицейско сътрудничество в усилията за прекъсване на дейността на престъпните среди. Въпреки това между отделните държави продължава да има значителни разлики в прилагането на правилата относно видовете позволени огнестрелни оръжия, относно процедурите за нанасяне на ясно различима маркировка и относно издаването на разрешения за търговия и притежание на оръжия.

3.1. Задача 1: Изясняване на въпроса кои огнестрелни оръжия са забранени и за кои се изисква разрешение

Съгласно Директивата за огнестрелните оръжия някои огнестрелни оръжия, като например автоматичните огнестрелни оръжия (включени в списъка в категория А), са толкова опасни и полезността им с оглед на законната употреба за граждански цели е толкова пренебрежима, че те не следва да се допускат за гражданска употреба³⁷.

³⁴ Източник: Европейска група на експертите по огнестрелни оръжия.

³⁵ Обект на операция „Метеор“ бяха камионите, които тръгват от Западните Балкани и влизат в ЕС през неговата източна граница.

³⁶ Вж. бележка под линия 29 по-горе.

³⁷ Вж. приложението към Директива 2008/51/ЕО.

Съгласно разпоредбите на ЕС други видове оръжия (в категория В), като например полуавтоматичните оръжия и късоцевните огнестрелни оръжия за единичен изстрел, за които се смята, че са по-малко опасни, могат да се използват за спортна стрелба и лов, но подлежат на разрешителен режим. За други видове оръжия с по-ниска степен на риск (в категория С), като например дългоцевните огнестрелни оръжия с винтонарезна цев за единичен изстрел, се предвиждат не толкова строги изисквания — например подаване на декларация до органите, в която се посочва къде се държи оръжието — или не се предвиждат ограничения (в категория D), например за дългоцевните огнестрелни оръжия с гладкостенна цев за единичен изстрел. Това са минималните изисквания и държавите членки могат да решат да прилагат по-строги стандарти.

Изхождайки от неотдавнашната оценка на възможностите за опростяване на тези правила³⁸, в която бе направен изводът, че не трябва да се прави предложение за съкращаване на броя категории, Комисията започна преглед на тази тематика в по-широк контекст, включително на потенциала за свиване на незаконната търговия между държавите членки, прилагащи различни правила, и за улесняване на трансграничното сътрудничество между правоприлагащите органи.

На второ място, Комисията ще направи съпоставка от техническа гледна точка на стойността на някои видове огнестрелни оръжия, които в момента се допускат за граждански цели, като например полуавтоматичните оръжия, от една страна, и рисковете за сигурността, от друга страна, и ще прецени дали няма да е по-уместно достъпът до тези оръжия да бъде допълнително ограничен.

На трето място, Комисията ще прецени дали е нужно да се надхвърли сегашното приложно поле на Директивата за огнестрелните оръжия и, в зависимост от опита на държавите членки, да отговори на необходимостта от разпоредби относно продажбата и притежанието на изделия като въздушни оръжия, реплики на оръжия, старинни оръжия и дезактивирани оръжия, които лесно могат да бъдат видоизменени в огнестрелни оръжия или да бъдат използвани като такива³⁹. Успоредно с това Комисията ще внесе предложение за общи насоки относно стандартите за дезактивиране, за да гарантира, че дезактивираните огнестрелни оръжия стават трайно негодни за употреба.

Като се има предвид, че огнестрелните оръжия могат да нанесат вреди само ако има боеприпаси, Комисията ще проучи как може да се попречи на престъпниците да придобиват и злоупотребяват с боеприпаси, например чрез нанасянето на маркировка и налагането на ограничения за максималния размер на пълнителите при законните оръжия за граждански цели.

На последно място, Комисията ще проучи как може да се създаде по-голяма правна сигурност за стопанските субекти и правоприлагащите органи, като в законодателството на ЕС се дефинират и разяснят различни свързани с огнестрелните

³⁸ COM(2012) 415; По отношение на възможните предимства и недостатъци от съкращаването на броя на категориите огнестрелни оръжия на две такива (забранени оръжия или оръжия, подлежащи на разрешителен режим) с цел по-добро функциониране на вътрешния пазар за въпросните продукти, посредством евентуално опростяване, докладът съдържа извода, че „задължителното съкращаване на равнището на ЕС на броя на категориите огнестрелни оръжия до две само по себе си не би довело до очевидни предимства“.

³⁹ Така например Обединеното кралство наложи всеобща забрана за ръчни оръжия през 1997 г., а през 2006 г. въведе ограничения относно продажбата на въздушни оръжия и забрана за вноса и продажбата на „реалистични“ имитации на оръжия; Литва наложи забрана за газови пистолети през 2012 г.

оръжия технически термини в съществуващия тематичен речник, изработен от Европейската група на експертите по огнестрелни оръжия, например във връзка със системите за дезактивиране и нанасяне на маркировка.

3.2. Задача 2: Определяне на стандарт на ЕС относно маркировката

Огнестрелните оръжия, предлагани на пазара в ЕС, носят различни видове маркировка, състояща се от символи и/или цифри, които се щемпелуват или гравират при производството, вноса или продажбата⁴⁰. Предназначението на маркировката е най-напред да гарантира, че изделието съответства на действащите изисквания за качество и безопасност, и на второ място, да направи възможно разпознаването и проследяването на огнестрелното оръжие в случай на загуба, кражба или злоупотреба или незаконен трансфер.

В Директивата за огнестрелните оръжия се съдържат основните разпоредби, които дават възможност за разпознаване и проследяване. Държавите членки са длъжни да гарантират маркирането на всички основни компоненти на огнестрелните оръжия, но могат да определят на национално равнище процедурите за нанасяне на маркировка, включително и въпросите, свързани с качеството и безопасността. Във връзка с незаконните оръжия и изискванията за маркировка са установени много проблеми. Маркировката може да бъде заличена или подправена. Възможно е също така дезактивирано огнестрелно оръжие да бъде сглобено от части, върху които не е била нанесена маркировка, и затова е трудно и дори невъзможно тези части да бъдат проследени. Според докладите на правоприлагащите органи на местопрестъплението е по-вероятно следователите да намерят използвани боеприпаси и патрони, върху които по принцип няма маркировка, отколкото самото оръжие.

Поради тези причини Комисията ще проведе консултации с представители на отрасъла и на Постоянната международна комисия за изпитване на преносимите огнестрелни оръжия (С.І.Р.)⁴¹ и ще проучи въпроса доколко е осъществимо да се въведе стандарт на ЕС за маркировка на всички оръжия за граждански и за военни цели, на основните компоненти, на боеприпасите и опаковките на боеприпасите, за да се сведе до минимум рискът от подправяне на маркировката.

⁴⁰ В зависимост от избора на производителя и изискванията на националното законодателство маркировката може да включва производителя, модела, калибъра или предназначението на патроните, изпитвателната лаборатория и годината на изпитване, както и серийния номер. Изпитвателната лаборатория е техническо съоръжение, в което се правят изпитвания на огнестрелни оръжия в държавите, в които тази дейност и други технически мерки са задължителни. Във всяка държава може да има една или повече изпитвателни лаборатории, които могат да са разположени в помещения на производителя. Изпитвателните лаборатории извършват пробна стрелба и провеждат изпитвания на свързаните с безопасността характеристики на компонентите, след което устройствата се щемпелуват или гравират с маркировка, която указва вида и датата на изпитването.

⁴¹ Постоянната международна комисия за изпитване на преносимите огнестрелни оръжия (Commission internationale permanente pour l'épreuve des armes à feu portatives, или С.І.Р.) е международна организация, която дава акредитация на изпитвателните лаборатории и прилага стандартизирани изисквания за нанасяне на маркировка, които са задължителни във всяка от нейните 14 държави членки, сред които са 11 държави — членки на ЕС (Австрия, Белгия, Чешка република, Финландия, Франция, Германия, Унгария, Италия, Словакия, Испания, Обединено кралство).

С участието на международните партньори Комисията ще се стреми да разработи световен стандарт за маркировка, който се основава на международния инструмент за проследяване, договорен през декември 2005 г. от всички държави — членки на ООН⁴².

3.3. Задача 3: Опростяване на правилата за издаване на разрешения за огнестрелни оръжия

В интерес на безопасността на гражданите и на безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар ще бъде въвеждането на последователен, общ за ЕС подход към издаването на разрешения за оръжейници⁴³, оръжейни посредници и собственици на огнестрелни оръжия. В Директивата за огнестрелните оръжия се говори за неопределените понятия „лицензи“ и „разрешителен режим“ (при огнестрелните оръжия от категория В), „разрешителни“ (във връзка с категории С и D) и необходимостта от „деклариране“ (категория С) или „регистрация“ (при оръжейните посредници). Престъпниците могат да потърсят начини за придобиване на огнестрелни оръжия там, където националните процедури се възприемат като най-гъвкави.

Комисията ще проучи възможността за преодоляване на евентуални пропуски в определенията. Освен това в тясно сътрудничество с европейските асоциации на производители и собственици на огнестрелни оръжия Комисията ще прецени и ползите от въвеждането на изискване за медицински прегледи и проверяване на досието за съдимост като условия за законното закупуване и притежание на всякакъв вид огнестрелно оръжие, както и ползата от това срочните лицензи да подлежат на подновяване, което вече е практика в много държави членки подобно на правилата за шофьорските книжки. Може да се окаже ценно приемането на повече общи за ЕС стандарти, отнасящи се до законосъобразните цели на притежание или използване на огнестрелни оръжия или до обстоятелствата, при които следва да се откаже издаването на разрешение.

Макар че в Директивата за огнестрелните оръжия вече са определени правила за регистрацията и издаването на разрешителни на собственици и оръжейници, регистрацията на оръжейните посредници е оставена на усмотрението на държавите членки, а предварително разрешение за посреднически сделки се изисква само за сделките между трети държави. В резултат на това е възможно незаконните дейности да се насочат към държавите членки, които прилагат по-либерални правила⁴⁴. Незаконното оръжейно посредничество, което е много доходно, но подлежи на регулиране в малко страни по света, представлява потенциален ключов фактор,

⁴² Вж. бележка под линия 30 по-горе. По начин, сходен с Директивата за огнестрелните оръжия, в този политически обвързващ инструмент е въведено изискване за „уникална маркировка, указваща името на производителя, държавата на производство и серийния номер, или запазване на всяка друга уникална и лесна за ползване маркировка, позволяваща на всички държави лесно да идентифицират държавата на производство.“

⁴³ „Оръжейник“ е всяко лице, „чиято търговска или стопанска дейност се състои изцяло или частично от производство, търговия, обмен, отдаване под наем, ремонтване или видоизменяне на огнестрелни оръжия, части и боеприпаси.“ (член 1, параграф 2 от Директива 1991/477/ЕО, изменен с член 1, параграф 1, буква в) от Директива 2008/51/ЕО).

⁴⁴ Член 1, параграф 3 от Директива 2008/51/ЕО. Оръжейният посредник е определен като „всяко физическо или юридическо лице, различно от оръжейник, чиято търговска или стопанска дейност се състои изцяло или частично от закупуване, продажба или организиране на пренасянето на оръжия“ (член 1, параграф 1, буква д) от Директива 91/477/ЕО, изменен с член 1, параграф 1, буква б) от Директива 2008/51/ЕО).

улесняващ трафика на оръжия в ЕС⁴⁵: от 2007 г. досега в една държава членка (Обединеното кралство) е имало 15 успешни случая на наказателно преследване на незаконно оръжейно посредничество⁴⁶. С оглед на това Комисията ще разгледа необходимостта от задължителна регистрация и проверка на оръжейните посредници.

В Директивата за огнестрелните оръжия се въвежда задължението продавачите да съобщават на полицията за загубата или кражбата на огнестрелни оръжия, на техни части или боеприпаси за тях и да поддържат актуализирани регистри за вида, количеството, произхода и местонахождението на огнестрелните оръжия. За да се улесни допълнително проследяването на изгубени огнестрелни оръжия или на такива, които са предмет на кражба или злоупотреба, Комисията ще обмисли дали не следва да се прилага подобно изискване спрямо всяко лице, което иска да получи разрешение да продава или да купува огнестрелни оръжия или да ги предоставя на разположение на други лица.

4. ПРИОРИТЕТ 2: ОТ ЗАКОННИ КЪМ НЕЗАКОННИ ОРЪЖИЯ — ОГРАНИЧАВАНЕ НА ОТКЛОНЯВАНЕТО НА ОГНЕСТРЕЛНИ ОРЪЖИЯ КЪМ ПРЕСТЪПНИТЕ СРЕДИ

Престъпниците търсят начини да разбият и най-стриктния контрол върху законния пазар, а в наскоро направените оценки на рисковете (вж. картата в раздел 1 по-горе) се обръща внимание на притока от незаконни оръжия с произход от съседните на Европа райони на конфликт, както и на потенциалните злоупотреби, свързани с изложенията за оръжия, продажбите по интернет и технологиите за триизмерно печатане на оръжия. ЕС трябва да бъде в състояние да идентифицира възможните слаби звена на пазара, в които се произвеждат огнестрелни оръжия за престъпни цели или в които произведени за граждански или военни цели оръжия се отклоняват към пазара на черно по време на продажбата, употребата или дезактивирането. Тези слаби звена, които ще бъдат разгледани в предвидения за 2015 г. доклад за оценка на Директивата за огнестрелните оръжия, следва да бъдат преодолені чрез правилното прилагане на тази директива и при необходимост чрез актуализирането ѝ, чрез проекти за изграждане на капацитет и подпомагане на трети държави в области като унищожаване на излишните запаси, управление и сигурност на запасите и надежден контрол на трансферите.

4.1. Задача 1: Актуализиране на контрола върху продажбите и незаконното производство на огнестрелни оръжия

Изложенията за оръжия се провеждат често в много държави — членки на ЕС, и в съседни държави и предоставят възможност за придобиването на дезактивирани огнестрелни оръжия, оръжия с халосни патрони, имитации на оръжия и старинни огнестрелни оръжия, включително и неантикварни оръжия, които са забранени в някои държави членки. Комисията ще гарантира строгото прилагане на стандартите на ЕС, отнасящи се до трансферите на оръжия, и ще работи съвместно с държавите членки за изработването на насоки за ограничаване на отклоняването на незаконни огнестрелни оръжия по линия на изложенията за оръжия, а в случай на нарушение на тези стандарти

⁴⁵ Вж. например „Developing a Mechanism to Prevent Illicit Brokering in Small Arms and Light Weapons—Score and Implications“ („Разработване на механизъм за предотвратяване на незаконното оръжейно посредничество при малките оръжия и лекото въоръжение — обхват и последици“), проект „Small Arms Survey“, Институт на ООН по разоръжаването и Служба на ООН по въпросите на разоръжаването, 2007 г.

⁴⁶ Източник: Стокхолмски международен институт за изследване на проблемите на мира.

ще започва производство за установяване на неизпълнение на задължения от съответната държава членка.

Електронната търговия се разраства бързо и някои държави членки съобщават, че срещат затруднения при предприемането на ефективни действия за правоприлагане, насочени срещу продажбата на оръжия по интернет. В рамките на своята по-обща оценка на рисковете Европол следва да проучи естеството и мащабите на този електронен пазар, включително и предизвикателствата, породени от възможността за триизмерно печатане на оръжия и боеприпаси. В съответствие с плана за действие на Съвета от 2010 г. Европол ще изработи наръчник за борба с интернет трафика на огнестрелни оръжия⁴⁷. Комисията ще подпомогне създаването на киберпатрули в държавите членки, подобни на тези, които се използват в борбата с трафика на наркотици. Освен това тя ще разгледа доколко е осъществимо и обосновано, от гледна точка на сигурността, да се въведе пълна забрана на покупко-продажбите по интернет на всички или на някои огнестрелни оръжия, компоненти и боеприпаси в ЕС⁴⁸.

Предвид изразената от редица държави членки загриженост Комисията ще проведе консултации с националните органи и дружествата превозвачи и, използвайки съществуващото сътрудничество при откриването на експлозиви, ще потърси начини за намаляване на риска от незаконни доставки на огнестрелни оръжия посредством пощенски услуги.

4.2. Задача 2: Предотвратяване на кражби и загуби

По-строгите механизми за контрол на пазара могат да засилят интереса на престъпниците от кражба на законно притежавани огнестрелни оръжия. Комисията ще направи оценка на възможността за минимални стандарти за безопасно съхранение от страна на собствениците на огнестрелни оръжия в ЕС, включително и на варианта, при който задължително се използват сейфове, както вече се изисква по закон в някои държави членки. Комисията ще работи съвместно с представителите на отрасъла и ще проучи различни технологични решения, като например биометричните сензори, при които личните данни се съхраняват в самото огнестрелно оръжие, за да се гарантира, че само законният собственик може да ползва закупеното оръжие. Тя ще извърши обстоен анализ на разходите и ползите, свързани с въпроса дали тези „интелигентни“ характеристики на сигурността на оръжието не следва да станат задължителни за огнестрелните оръжия, продавани законно в ЕС.

4.3. Задача 3: Използване в максимална степен на потенциала на външната дейност и процеса на разширяване с цел намаляване на заплахата от отклоняване на оръжия, идващи от трети държави

Предвид последните оценки на рисковете ЕС следва да продължи да предоставя помощ на съседните държави, районите на конфликт и районите в състояние след конфликт по целия свят с цел предотвратяване на отклоняването, кражбите и трафика на малки оръжия и леко въоръжение, като се използват по-строги национални системи за контрол на износа на оръжия⁴⁹. В съответствие с препоръките, направени неотдавна по

⁴⁷ Като се доразвие Планът за действие за борба с незаконния трафик на т.нар. „тежки“ огнестрелни оръжия от 2010 г. (вж. бележка под линия 28 по-горе).

⁴⁸ Всички такива мерки следва да не излагат на опасност законосъобразните научноизследователски и развойни дейности, които имат за цел използването на технологиите за триизмерно печатане и свързаните с тях технологии, когато е налице ясно изразен обществен интерес.

⁴⁹ Решение 2009/1012/ОВППС; Решение 2012/711/ОВППС.

време на конференцията относно контрола върху оръжията, в която участваха Специалният представител на ЕС и ПРООН⁵⁰, страните кандидатки ще трябва да изработят и изпълнят стратегия за малките оръжия и лекото въоръжение, включваща унищожаването на оръжейните запаси или обезпечаването на сигурността им и възприемането на стандартите на ЕС относно минимизирането на рисковете, свързани с огнестрелните оръжия. Комисията ще включи темата за сигурността в други свързани с нея диалози, като например споразуменията за визовия режим, и ще направи оценка на надеждността на нормативната уредба в различните държави и на договореностите за полицейско и митническо сътрудничество в борбата с трафика на оръжия. ЕС ще продължи да включва разпоредбите относно регламентирането на малките оръжия и лекото въоръжение във всички съответни международни споразумения, по които е страна, и ще продължи да интегрира действията във връзка с малките оръжия и лекото въоръжение посредством своите инструменти за географско и тематично сътрудничество.

В съответствие с дългосрочната си програма за подпомагане във връзка с контрола на оръжейния износ ЕС също така ще насърчава всеобщото, безусловното и ефективно прилагане на Договора за търговията с оръжие и ще поощрява ефективния многостранен подход в международните отношения с цел противодействие на предлагането на малки оръжия, леко въоръжение и боеприпаси за тях и възпрепятстване на тяхното разпространение. Сътрудничеството с трети държави ще може да разчита по-конкретно на бюджета по линия на общата външна политика и политиката на сигурност, на Инструмента за сътрудничество за развитие, на Европейския инструмент за съседство, на Инструмента за предприсъединителна помощ и на Инструмента за стабилност⁵¹.

4.4. Задача 4: Насърчаване на унищожаването като предпочитано средство за премахване на излишните запаси от огнестрелни оръжия

Комисията разполага с информация за значителни различия в стандартите за дезактивиране на оръжия, които се прилагат в различните държави членки, а освен това има сигнали за убийства с огнестрелни оръжия, които са били незаконно въведени отново в употреба. Това може да се дължи на нецелесъобразно прилагане на Директивата за огнестрелните оръжия⁵², както когато частите от оръжия, дезактивирани според нормите на една държава членка, се прехвърлят в друга държава членка, която прилага по-строги стандарти. Когато Комисията направи преглед на насоките за дезактивиране в съответствие с Директивата за огнестрелните оръжия, тя ще оцени ефективността на националните стандарти, отнасящи се до дезактивирането

⁵⁰ Конференцията на ниво министри на тема „Контрол върху оръжията в контекста на разширяването на ЕС“, в която участваха Службата на Специалния представител на ЕС и Програмата на ООН за развитие (ПРООН) в Босна и Херцеговина, бе проведена на 18 и 19 юни 2013 г.

⁵¹ COM(2011) 840 окончателен, 2011/0406 (COD), Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на финансов инструмент за сътрудничество за развитие; COM(2011) 839 окончателен, 2011/0405 (COD), Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на Европейски инструмент за съседство; TAIEХ ИПП (международен предприсъединителен инструмент), Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета от 17 юли 2006 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП), ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 82. Относно Инструмента за стабилност вж. бележка под линия 33 по-горе.

⁵² От държавите членки се изисква да „определят ред за проверка ... на мерките за дезактивиране ... с цел да се гарантира, че модификациите, извършени по отношение на дадено огнестрелно оръжие, са го привели в състояние на необратима нефункционалност“; част III, приложение I към Директива 91/477/ЕО.

на оръжия за граждански и военни цели, и ще прецени дали са необходими правно обвързващи, общи за целия ЕС стандарти.

Според Комисията унищожаването е най-ефективният и най-евтиният метод за премахване на рисковете, свързани с огнестрелните оръжия. Тя ще проучи как най-добре може да подпомага и насърчава унищожаването вместо дезактивирането. Въз основа на това ЕС ще продължи да подпомага третите държави да съкращават своите излишни запаси от малки оръжия, леко въоръжение и боеприпаси за тях чрез унищожаване, подобряване на адекватното управление и засилване на сигурността на оставащите запаси.

5. ПРИОРИТЕТ 3: ЗАСИЛВАНЕ НА НАТИСКА ВЪРХУ ПАЗАРИТЕ НА ЧЕРНО

В резултат на оперативното сътрудничество на ниво ЕС през последните години бяха иззети незаконно притежавани огнестрелни оръжия, обикновено при действия срещу трафика на наркотици или операции на пътната полиция, макар че липсват подробни статистически данни. За контрабандния внос на оръжия в ЕС се използват неистински документи, преправени документи или документи с невярно съдържание и за да открият тези оръжия, органите трябва да проверяват физическото съдържание на влизащите в ЕС пратки както на външната граница на ЕС, така и в митницата на страната, която е крайна цел, където се извършва митническото оформяне. Решението за повишаване на приоритета на огнестрелните оръжия в рамките на „цикъла на политиката“ относно борбата с организираната и тежката престъпност за периода 2014—2017 г. предлага безпрецедентната възможност за съгласувани действия на ЕС в продължение на няколко години.

5.1. Задача 1: Насоки за служителите на правоприлагащите органи

В подкрепа на тази нова инициатива трябва да има ясни насоки, предназначени за служителите на правоприлагащите органи. Съветът се опитва да стандартизира процедурите относно трансграничните разследвания по повод иззето или намерено огнестрелно оръжие, свързано с престъпления⁵³; тези насоки следва да бъдат оценени и при необходимост — актуализирани.

5.2. Задача 2: Трансгранично сътрудничество за спиране на незаконното притежание и разпространение на огнестрелни оръжия

Специалистите по огнестрелни оръжия и митнически въпроси в държавите членки и Европол изработиха цялостен план за съгласувани оперативни действия⁵⁴ в контекста на цикъла на политиката. Този план включва:

- координирано събиране и обмен на информация относно престъпленията с огнестрелни оръжия с участието на полицията, граничната охрана и митническите органи в отделните държави членки и между различните държави членки;

⁵³ Наръчник, изготвен от Европейската група на експертите по огнестрелни оръжия, с наименованието „Проследяване на собствеността върху огнестрелните оръжия — Наръчник за системно проследяване на огнестрелни оръжия, иззети от незаконни собственици или по време на извършването на престъпни деяния“, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/bg/07/st10/st10000.bg07.pdf>

⁵⁴ Той ще бъде част и от по-общото сътрудничество в контекста на 7-я план за действие на ЕС за сътрудничество между митниците и полицията.

- операции за полицейски контрол за прекъсване на главните източници и маршрути на незаконни огнестрелни оръжия, включително в Западните Балкани, и оценяване на риска от трафик на оръжия през източната граница на ЕС и от Северна Африка (в съответствие с приоритет 2, задача 3 по-горе);
- насърчаване на съгласувани последващи действия във връзка със сигнали за огнестрелни оръжия в Шенгенската информационна система от второ поколение, за да се гарантира, че броят на сигналите, за които не е намерено решение, не продължава да нараства; както и
- програма за съвместни операции между полицейските и митническите органи, под ръководството на държавите членки и Европол и с участието на Комисията, с цел да се определи рискът от трафик на огнестрелни оръжия чрез пътничекото от една към друга държава членка.

Комисията и Съветът заедно с Европол ще следят ефективността на тези оперативни дейности. В подкрепа на изпълнението на действия в рамките на цикъла на политиката за периода 2014—2017 г. ще се използват средства от фонд „Вътрешна сигурност“ на ЕС⁵⁵.

5.3. Задача 3: Установяване на сътрудничество за проследяване на огнестрелните оръжия, използвани от престъпниците

Една от областите на сътрудничество между правоприлагащите органи, която заслужава да бъде специално спомената, е работата по проследяването на огнестрелните оръжия. Проследяването е от първостепенно значение, за да се определи кой носи отговорността за извършените с огнестрелни оръжия престъпления и как съответното лице се е сдобило с оръжието. Чрез проследяването могат да се разкрият структури за трафик на оръжия и да се идентифицират отделни извършители на престъпления, а правителствата могат да въведат ефикасни и целенасочени политики, отнасящи се до огнестрелните оръжия. Понастоящем не е ясно дали органите в държавите членки имат капацитета да разследват системно произхода на всички оръжия, които са намерили или иззели; ЕС следва да им окаже помощ в това отношение, като направи оценка на съществуващия наръчник за проследяването и на пречките за неговото прилагане на практика. Въз основа на международния инструмент за проследяване и международните най-добри практики, разработени от ООН в Международните стандарти за контрол на малките оръжия (ISACS)⁵⁶, Комисията ще прецени дали в тази област са необходими правила със задължителен характер. Насоките и правилата относно проследяването могат да включват изискване за качване на съществена информация относно иззетите огнестрелни оръжия в системата на Интерпол за управление на регистрирането и проследяването на незаконни огнестрелни оръжия (Illicit Firearms Records and Tracing Management System, или iARMS)⁵⁷, която

⁵⁵ COM(2011) 753 окончателен, Предложение за Регламент за създаване на инструмента за финансово подпомагане на полицейското сътрудничество, предотвратяването и борбата с престъпността и управлението на кризи като част от фонд „Вътрешна сигурност“.

⁵⁶ <http://www.smallarmsstandards.org/>; iARMS е системата на Интерпол за регистриране и проследяване на незаконни огнестрелни оръжия — вж. задача 3.

⁵⁷ По линия на Инструмента на ЕС за стабилност се подпомага извършването в момента разработване и внедряване на iARMS; към днешна дата участват 12 държави — членки на ЕС: Белгия, Чешката република, Испания, Ирландия, Хърватия, Унгария, Литва, Полша, Португалия, Румъния, Словения и Обединеното кралство; Съвет, Четиринадесети доклад за напредъка във връзка с изпълнението на Стратегията на ЕС за борба с незаконното натрупване и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях (2012/II) (2013/C 138/03).

също така показва справки за риска от отклоняване на оръжия към престъпните среди и улеснява международните заявки за проследяване.

Освен това Комисията ще се стреми и към засилване на капацитета за балистична идентификация. Улесненият обмен на информация и най-добри практики между държавите членки ще насърчи по-бързото разпространяване в целия ЕС на новите техники в тази област на правоприлагането. Друга възможност е да се изгради централно онлайн хранилище за фактическа информация относно балистиката и вида на оръжията, което да се поддържа от Европол и да доразвива съществуващата Референтна таблица на Интерпол за огнестрелните оръжия (Firearms Reference Table) и Мрежата на Интерпол за балистична информация (Ballistic Information Network), с цел да се помогне на полицейските и митническите органи в идентификацията на боеприпасите и оръжията.

5.4. Задача 4: Засилване на мерките, възпиращи злоупотребата с огнестрелни оръжия

Лицата, възнамеряващи да извършат престъпление с огнестрелно оръжие, могат да бъдат възпрени поради суровостта на наказателноправните санкции, но между отделните държави от ЕС са наблюдават значителни различия по отношение на начина, по който деянията са квалифицирани като престъпления: в шест държави членки например пропускат да се нанесе маркировка върху огнестрелното оръжие на мястото, където то е произведено, не съставлява престъпление⁵⁸. По-голямата съгласуваност между законите на държавите членки по отношение на извършените с огнестрелни оръжия деяния, които подлежат на наказателноправни санкции, и по отношение на размера на санкциите може да спомогне за премахване на търсенето на пазарите на черно. Въз основа на опита на държавите членки и на оценка на това дали съществуващите наказания по националното законодателство са се оказали „ефективни, съразмерни и възпиращи“⁵⁹ Комисията ще проучи необходимостта от законодателство на ниво ЕС с правно основание член 83, параграф 1 от ДФЕС, с общи определения за свързаните с огнестрелни оръжия престъпления и с минимален размер на наказателноправните санкции. Сред престъпленията, за които има общо определение, могат да бъдат незаконното производство, трафикът, подправянето на маркировката, незаконното притежание на огнестрелно оръжие и намерението за снабдяване с огнестрелни оръжия.

6. ПРИОРИТЕТ 4: РАЗВИВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА РАЗУЗНАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ

Иззетите огнестрелни оръжия предоставят данни за начина, по който евентуално са били ползвани при извършени по-рано престъпления, но проследяването на историята им може също така да даде ход на разследвания във връзка с други престъпления и престъпни организации⁶⁰. Понастоящем регистрирането и проследяването на огнестрелните оръжия в ЕС е частично и недостатъчно координирано. Така например иззетите оръжия могат да бъдат регистрирани в базите данни на полицията, но не и в тези на митниците, или обратно, докато между форматите на данните и правилата за достъп до различни системи на ЕС като Митническата система за управление на риска, Митническата информационна система и Информационната система на Европол няма

⁵⁸ Франция, Гърция, Ирландия, Нидерландия, Австрия и Финландия.

⁵⁹ Член 16 от Директива 91/477/ЕИО на Съвета, изменена с Директива 2008/51/ЕО.

⁶⁰ Служба на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН), „Digest of Organized Crime Cases“ („Сборник със случаи, свързани с организираната престъпност“), стр. 103.

оперативна съвместимост⁶¹. Посочените по-долу предложения, съчетани с по-добри насоки или обучение относно начините, по които оперативните служители на правоприлагащите органи могат да ползват пълноценно системите с данни, в рамките на времето и ресурсите, с които разполагат, могат реално да повлияят на решаването на тези проблеми.

6.1. Задача 1: Събиране на по-точни и пълни данни за свързаните с огнестрелни оръжия престъпления в ЕС и в световен мащаб

Съществуващите ИТ инструменти и източници на информация следва да се ползват съвместно и интелигентно на оперативно равнище на съответните етапи от разследването на престъпленията. Освен това тези системи могат да помогнат на ЕС да си състави по-ясна цялостна картина на престъпленията, извършени с огнестрелни оръжия. Комисията ще проведе консултации с Европейската група на експертите по огнестрелни оръжия, с единните звена за контакт в държавите членки, отговарящи за трафика на огнестрелни оръжия, с националните координационни центрове за наблюдение на границите, със съдебните органи, с митническите органи, с Интерпол, със звената за контакт по програмата за действие на ООН, намиращи се в държавите членки и в трети държави, и с Европейския надзорен орган по защита на данните. ЕС следва да разработи план за събиране на данни за огнестрелните оръжия и насоки за крайния потребител с цел използване на полезните взаимодействия и подобряване на националните оценки на престъпленията. Планът ще включва пет основни елемента.

На първо място, държавите членки трябва да могат да извършват национални оценки на рисковете, свързани с огнестрелните оръжия. Въвеждането до края на 2014 г. на компютризирани системи за регистриране на данните относно законно притежаваните огнестрелни оръжия (което се изисква съгласно Директивата за огнестрелните оръжия⁶²) следва да помогне на държавите членки в това отношение и те следва да обменят опит относно изграждането на тези системи, за да се избегне излишното повтаряне на усилия.

На второ място, всички иззети или намерени огнестрелни оръжия следва да бъдат регистрирани от националните експерти по огнестрелни оръжия с достатъчно технически подробности, за да може да се извършва проследяване и да се открият закономерности. Тази информация следва да бъде качена в Информационната система на Европол. Когато дадено огнестрелно оръжие, което навлиза незаконно в ЕС, най-напред е заловено от митническите служители, те трябва да въведат някои основни данни в Митническата информационна система (МИС)⁶³, преди да предадат оръжието на експертите по огнестрелни оръжия. Експертите по огнестрелни оръжия следва да проверяват всички иззети огнестрелни оръжия в базите данни за изгубени или откраднати оръжия, включително в Шенгенската информационна система (ШИС II) и iARMS. Приложенията, използвани от националните правоприлагащи органи, следва да бъдат обновени, така че служителят, работещ по случая, да може да създава, обновява или заличава записи в рамките на една-единствена трансакция (т.нар. „обслужване на

⁶¹ COM(2004) 376, Засилване на сътрудничеството между полицията и митниците в Европейския съюз.

⁶² Член 1, параграф 2 от Директива 2008/51/ЕО.

⁶³ Решение 2009/917/ПВР на Съвета. Тези основни данни в МИС за мястото, откъдето е иззето оръжието, и за неговия произход се съхраняват за целите на митниците, и по-конкретно за по-целено насочване към евентуални пратки на контрабандни огнестрелни оръжия посредством анализ на риска. Поради това данните, които нямат отношение към работата на митниците (например данните за калибъра), не се вписват в МИС.

едно гише“), което гарантира коректността на записите в националните регистри, ШИС II и iARMS. Европол разполага с достъп до всяка една от тези трансгранични системи (Митническата, ШИС II и iARMS, както и до Информационната система на Европол) и въз основа на анонимни данни следва да събира и изготвя годишната статистика относно общия брой иззети оръжия, а също така да докладва за всички несъответствия или проблеми с качеството на данните.

На трето място, всяко съобщение за изгубено или откраднато огнестрелно оръжие следва да бъде отразено като сигнал в ШИС II и iARMS. Всички държави членки следва да гарантират, че всички крайни потребители имат достъп до наличните към момента инструменти за търсене, които им позволяват да извършват едно-единствено търсене чрез подаване на заявки до националните регистри, ШИС II и iARMS, при което всички резултати се представят на екрана на потребителя.

На четвърто място, за обмена на по-обща информация относно дейностите, свързани с незаконните огнестрелни оръжия, държавите членки следва да използват наличните защитени мрежи като инструмента SIENA на Европол, който дава възможност на националните служители за връзка с Европол да съдействат по време на разследвания на други престъпни дейности, като например трафик на наркотици, при които са използвани огнестрелни оръжия⁶⁴.

На пето място, Комисията ще работи в световен план със Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН) с цел изработване на карта на глобалните маршрути за трафик на огнестрелни оръжия и определяне на най-големите средища на престъпна дейност, с които трябва да се занимаят бъдещите глобални операции и операции на ЕС, като се използват в пълна степен съществуващите инструменти на ЕС, включително и Митническата система за управление на риска. С оглед насърчаването на международния мир и сигурност ЕС ще подкрепя действия с допълващ характер, които имат за цел системно наблюдение на притока на оръжия от зоните на въоръжен конфликт и към тях.

6.2. Задача 2: Насочване на обучението за служителите на правоприлагащите органи към областите, в които е най-необходимо

Въз основа на оперативните изисквания СЕРОЛ извършва в момента „анализ на пропуските“ като част от схемата за обучение в областта на правоприлагането⁶⁵, за да може да определи нуждите от обучение във връзка с предотвратяването на рисковете, свързани с огнестрелните оръжия. Впоследствие, от 2014 г. нататък, обучението на национално равнище и на ниво ЕС следва да отговаря на тези нужди. Освен това СЕРОЛ следва да работи и с партньорите в трети държави за обучаването на служителите на правоприлагащите органи, които се занимават с проблематиката на огнестрелните оръжия.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В настоящото съобщение са посочени редица начини, по които ЕС може да помогне на държавите членки да увеличат усилията си за намаляване на заплахата, произтичаща от незаконната употреба на огнестрелни оръжия. Съобщението съдържа предложение за интегрирана политика, чрез която едновременно ще се подобри вътрешният пазар на

⁶⁴ COM(2012) 735, Засилване на сътрудничеството в областта на правоприлагането в ЕС: Европейският модел за обмен на информация (EIXM).

⁶⁵ COM(2013) 172, Създаване на Европейска схема за обучение в областта на правоприлагането.

огнестрелни оръжия в полза на законните потребители и ще се ограничи вредното въздействие на злоупотребите с престъпна цел върху вътрешната сигурност на ЕС. Тази политика следва да се прилага с участието на много сектори, включително на органите на местното самоуправление, отрасъла на огнестрелните оръжия, Постоянната международна комисия за изпитване на преносимите огнестрелни оръжия, федерациите на законните потребители на огнестрелни оръжия, медицинските среди, Европейския орган по стандартизация и Европейската агенция по отбрана, както и на правоприлагащите органи, като се използват най-добрите практики, разработени в рамките на инициативата за „административния подход“⁶⁶. Тези задачи ще се осъществяват при безусловното зачитане на основните права и свободи, залегнали в Хартата на основните права на ЕС, включително правото на зачитане на личния живот и правото на защита на личните данни.

Комисията ще провежда консултации със заинтересованите среди, включително с Европейския парламент и държавите членки, за да се преценят различните варианти за решаване на установените проблеми. Ако е необходимо и въз основа на подробни оценки на осъществимостта и на въздействието върху сигурността, върху отрасъла и върху законните потребители на огнестрелни оръжия, Комисията ще внесе подходящи предложения, включително законодателни предложения, през 2015 г.⁶⁷.

⁶⁶ Стокхолмска програма — Отворена и сигурна Европа в услуга и за защита на гражданите (2010/С 115/01); в нея бе подчертана необходимостта от такъв подход, както следва: „Най-добрият начин за намаляване на престъпността е да се предприемат ефективни мерки за предотвратяване на престъпленията, ... като се използва мултидисциплинарен подход, който обхваща също предприемането на административни мерки и насърчава сътрудничеството между административните органи“.

⁶⁷ Те ще се основават на съществуващите ресурси и ще бъдат изработени по такъв начин, че да се избегне необходимостта от допълнителен персонал или финансови средства в Комисията или в някоя от децентрализираните агенции.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: Приоритети и задачи

Приоритет	Задача	Главни отговорни страни (в сътрудничество с)	Срок
1. Защита на легалния пазар на огнестрелни оръжия за граждански цели	1. Изясняване на въпроса кои огнестрелни оръжия са забранени и за кои се изисква разрешение	Комисия (Европейска група на експертите по огнестрелни оръжия, отрасъл на огнестрелните оръжия)	2015 г.
	2. Определяне на стандарт на ЕС относно маркировката	Комисия (отрасъл на огнестрелните оръжия, С.І.Р., Европейски орган по стандартизация)	2015 г.
	3. Опростяване на правилата за издаване на разрешения за огнестрелни оръжия	Комисия (държави членки, отрасъл, собственици)	2015 г.
2. От законни към незаконни оръжия — ограничаване на отклоняването на огнестрелни оръжия към престъпните среди	1. Актуализиране на контрола върху продажбите и незаконното производство на огнестрелни оръжия	Комисия (държави членки, Европол, Европейска агенция по отбрана)	2015 г.
	2. Предотвратяване на кражби и загуби	Комисия (държави членки, С.І.Р., отрасъл на огнестрелните оръжия)	2015 г.
	3. Използване в максимална степен на потенциала на външната дейност и процеса на разширяване с цел намаляване на заплахата от отклоняване на оръжия, идващи от трети държави	ЕСВД (Комисия, ООН)	2013—2015 г.
	4. Насърчаване на унищожаването като предпочитано средство за премахване на излишните запаси от огнестрелни оръжия	Комисия и ЕСВД (Европейска агенция по отбрана)	2013—2015 г.
3. Засилване на натиска върху пазарите на черно	1. Насоки за служителите на правоприлагащите органи	Комисия (държави членки, Европол)	2014—2015 г.
	2. Трансгранично сътрудничество за спиране на незаконното притежание и разпространение на огнестрелни оръжия	Комисия, ЕСВД, държави членки, Европол	2013—2017 г.
	3. Установяване на сътрудничество за проследяване на огнестрелните оръжия, използвани от престъпниците	Комисия (държави членки, Европол)	2015 г.
	4. Засилване на мерките, възпиращи злоупотребата с огнестрелни оръжия	Комисия	2015 г.

4. Развиване и подобряване на разузнавателната дейност	1. Събиране на по-точни и пълни данни за свързаните с огнестрелни оръжия престъпления в ЕС и в световен мащаб	Комисия (държави членки, Европол)	2014—2017 г.
	2. Насочване на обучението за служителите на правоприлагащите органи към областите, в които е най-необходимо	СЕПОЛ (Комисия)	2014 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2: Статистика

Производство на огнестрелни оръжия за граждански цели през 2011 г. в ЕС-27 (в бройки) (данните за целия свят са с наклонен шрифт⁶⁸):

Общо: 1 974 156 (10 255 580)

Късоцевни огнестрелни оръжия: 806 645 (1 219 000)

Дългоцевни огнестрелни оръжия 1 167 511 (5 074 395)

Износ на огнестрелни оръжия за граждански цели през 2011 г. в ЕС-27 (в бройки⁶⁹):

Общо 1 200 941

Късоцевни огнестрелни оръжия 566 345

Дългоцевни огнестрелни оръжия 634 596

Внос на огнестрелни оръжия за граждански цели през 2011 г. в ЕС-27 (в бройки⁷⁰):

Общо: 195 382

Късоцевни огнестрелни оръжия: 25 958

Дългоцевни огнестрелни оръжия: 169 424

Износ на огнестрелни оръжия за граждански и военни цели през 2011 г. в ЕС-28 (в стойност в EUR)⁷¹:

Общо: 931 633 044

Статистически данни по държави за законното притежание на огнестрелни оръжия и убийствата с огнестрелни оръжия⁷²

	Законно притежавани огнестрелни оръжия на 100 души население	Убийства с огнестрелни оръжия на 100 000 души население	Самоубийства с огнестрелни оръжия на 100 000 души население
Белгия	17,2	0,68	1,96
България	6,2	0,67	0,87

⁶⁸ Източник: Световен форум за дейностите, свързани със стрелба, март 2013 г., с използвани данни от изпитвателните лаборатории; официални данни за Белгия, Финландия, Франция, Германия, Италия, Испания и Обединеното кралство, а за останалите държави членки са използвани приблизителни данни.

⁶⁹ Евростат.

⁷⁰ Евростат. Редица държави членки не съобщават за извършен износ на пистолети и револвери (Австрия, Белгия, България, Франция, Румъния) и бойни огнестрелни оръжия (Австрия, Белгия, България, Финландия, Франция, Германия, Италия, Румъния).

⁷¹ Източник: Институт за изследване на проблемите на мира в Осло.

⁷² Източник: СНПООН, проект „Small Arms Survey“, www.gunpolicy.org; тези данни могат да се съпоставят с отговорите, публикувани в проучването „Евробарометър“ №383, в което средно 5% заявяват, че притежават огнестрелно оръжие, а процентите варират между 1% в Нидерландия и 18% в Кипър.

	Законно притежавани огнестрелни оръжия на 100 души население	Убийства с огнестрелни оръжия на 100 000 души население	Самоубийства с огнестрелни оръжия на 100 000 души население
Чешка република	16,3	0,19	1,39
Германия	30,3	0,19	0,94
Дания	12	0,27	1,16
Естония	9,2	0,24	1,57
Ирландия	8,6	0,48	0,56
Гърция	22,5	0,26	0,97
Испания	10,4	0,2	0,42
Франция	31,2	0,06	2,33
Хърватия	21,7	0,39	2,35
Италия	11,9	0,71	0,81
Кипър	36,4	0,46	0,48
Латвия	19	0,22	0,94
Литва	0,7	0,18	1
Люксембург	15,3	0,62	1
Унгария	5,5	0,07	0,72
Малта	11,9	0	1,68
Нидерландия	3,9	0,33	0,24
Австрия	21,9	0,28	2,68
Полша	1,3	0,09	0,12
Португалия	8,5	0,41	1,09
Румъния	0,7	0,02	0,06
Словения	13,5	0,1	2,34
Словакия	8,3	0,18	0,94
Финландия	45,3	0,45	3,34

	Законно притежавани огнестрелни оръжия на 100 души население	Убийства с огнестрелни оръжия на 100 000 души население	Самоубийства с огнестрелни оръжия на 100 000 души население
Швеция	31,6	0,41	1,2
Обединено кралство	6,5	0,07	0,18